

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 4, Article Number: 1C0229

EDUCATION SCIENCES

Received: August 2010
Accepted: September 2010
Series : 1C
ISSN : 1308-7274
© 2010 www.newwsa.com

Abdullah Adıgüzel

Necla Tomsur

Harran University
aadiguzel@harran.edu.tr
ntosmur@hotmail.com
Sanliurfa-Turkey

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİMİNDE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR**

ÖZET

Bu çalışma, Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak belirlemek amacıyla genel tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Veriler; alanyazın taraması ve öğretmenlerin yazılı görüşlerine dayalı olarak anketle toplanmıştır. Çalışmada, 30 öğretmenden uygulamada karşılaştıkları sorunları yazılı ve 153 öğretmenden anket yoluyla veriler toplanmıştır. Sınıf öğretmenleri ankette yer alan tüm maddelerin öğretme-öğrenme sürecinde yaşanan sorunlar olduğunu belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri, okul yöneticilerinin ve velilerin Görsel Sanatlar Dersini not yükseltme dersi olarak görmeleri, okullarda bu ders için uygun ortamların ve yeterli düzeyde araç-gerecin olmaması ve öğrencilerin sanatsal alandaki çalışmalarının desteklenmemesini önemli sorunlar olarak belirtmişlerdir. Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri, kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık göstermezken, eğitim fakültelerinden mezun olan sınıf öğretmenleri diğer fakülte mezunlarına göre sorunlara daha duyarlı oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Sınıf Öğretmeni, Öğretim, Ders, Sanat

**PROBLEMS ENCOUNTERED BY CLASSROOM TEACHERS IN VISUAL ARTS
TEACHING COURSE**

ABSTRACT

This study is carried out to identify problems encountered by classroom teachers in visual arts course teaching by general scan method based on classroom teachers' views. The data have been gathered through field database scanning, written opinions of teachers and through questionnaire whose developed through teachers' opinions. In the study, written data from 30 teachers and data acquired through survey from 153 teachers about the problems that they encounter are collected. Classroom teachers stated that all the items taking place in the survey are the problems that they encounter in teaching-learning process. Classroom teachers define school administrators' and curators' considering visual arts course as a grade increasing course, insufficient setting and instruments at schools, not supporting students' studies in arts as important problems. While teachers' views about encountered problems in visual arts courses don't differ according to personal characteristics but variables of their classroom, it is stated that teachers graduated from faculty of education are more sensitive to problems compared with teachers graduated from other faculties.

Keywords: Visual Arts, Classroom Teacher, Teaching, Course, Art

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Her şeyin ekonomik güçle ölçüldüğü, insanın sadece bir üretim aracı olarak görüldüğü günümüzde, dünyanın her yerinde; saygınlığı getirdiği parayla ölçülen mesleklere ilginin giderek artması nedeniyle, öğrencilerin üniversiteye girme yarışı içine sokulmaları, okullardaki derslerin dil ve sayı üzerine yoğunlaştırılması sonucunu doğurmuştur. Sanat Eğitimi Dersleri ise okullarda uygulanan eğitim programlarının peşinde sürüklenen bir takıntı durumuna düşürülmüştür (Kırıšoğlu 1990). Gerek okullarda uygulanan eğitim programlarında Görsel Sanatlar dersine gerekli önemin verilmemesi ve gerek eğitim programlarının sürekli olarak değişmesi, eğitimi uzun vadede insan yetiştirmeye yönelik sağlam bir yapıdan yoksun bırakmıştır. Sorunlara kısa vadede ve tek yanıt çözümler aranması eğitimde ağırlığın fen ve matematik alanlarına verilmesi Görsel Sanatlar dersini disiplinler dışı boş zaman uğraşısı konumuna getirmiştir (Kırıšoğlu 1990). Oysa öğretme-öğrenme sürecinde sağlıklı öğrenmenin gerçekleşmesinde etkili olan birçok faktör vardır. Bunlardan bazıları; ilgi, motivasyon, tutum, problem çözme becerisi, özgüven ve öz-yeterlidir. Özgüven bireyin bir işi yapabilme becerisine ilişkin inancını ifade ederken, Öz-yeterlik, bir işi yapabilmek için yeteneklerinin farkında olmak ve buna inanmak olarak tanımlanmaktadır (Alsop, 2003). Öz-yeterliği ve öz-güveni yüksek olan bireylerin kendi öğrenmelerini yöneten ve yönlendiren stratejik bireyler olduğu bilinmektedir (Adıgüzel, 2005). Bu bağlamda sanat eğitiminin amacı, kendine güvenen, bağımsız ve yeteneklerini sonuna dek kullanabilen, kendisiyle birlikte çevresini de yönlendirebilen, çevreye, topluma saygılı ve sorumluluk üstlenen, coşkulu fakat dengeli, akıllı ve duyarlı insanlar yetiştirmektir. Bu tanımda, Görsel Sanatlar dersinin günümüz toplumların gereksinim duyduğu nitelikli bireyler yetiştirmede ne kadar etken bir faktör olduğu görülmektedir. Fakat bireylere bu yeteneklerin kazandırılmasında sanat eğitiminin etkin gücü ya görülmemekte ya da göz ardı edilmektedir. Etike (1998) Sanat eğitimi, insanı akli ve duyguları ile bir bütün olarak eğitip geliştiren ve uygar insan olarak yetiştiren bir eğitim alanı olarak tanımlarken, sanat eğitimi derslerini de görme, algılama ve yaratma süreci olarak yeteneği olmayan ya da sınırlı yeteneğe sahip olan bireyler içinde önemli bir ders olarak görmektedir. Birey öğrenmelerini destekleyen, algılama ve uygulama birbirini tamamlayan iki önemli öğrenme sürecidir. Görsel Sanatlar Eğitimi de algılama ile başlayıp uygulama ile sonuçlandığından görsel algıyı güçlendirmekte ve görmeyi öğrenen, dolayısıyla düşünen bireylerin yetişmesine önemli derecede katkı sağlamaktadır (Etike, 1998).

Görsel Sanatlar dersinde öğrenciler; algılama, düşünme, görsel, işitsel ve dokunsal olarak öğrenme etkinliklerine katılmakta ve öğrenme etkinlikleri sürecinde önce verilen konuyla ilgili bir beyin fırtınası etkinliği gerçekleştirmektedir. Bu süreç içerisinde öğrenci; hayal etme, düşünme, araştırma, kişiselleştirme, hayallerini zihninde resmetme, konu hakkında düşüncelerini sınıfla paylaşma, dramatize etme ve gerekirse yazıya dökme gibi önemli beceriler edinir. Öğrenci, Görsel Sanatlar dersinde öğrenme etkinliklerinde konuyla ilgili taslak ve eskizleri çizerek temayı 2 ya da 3 boyutlu görsel sanat çalışmasına dönüştürür. Öğrenme etkinlikleri süreci ortaya çıkarılan ürünler üzerine paylaşımlar, eleştiriler ve farklı değerlendirme etkinlikleri yapılarak devam eder. Son olarak öğrenci, çalıştığı masayı düzenler ve farklı temalara uygun sergileme ve kurgulamalar kullanarak yeni çalışmalar sergiler. Görsel Sanatlar dersi öğrenme etkinliklerinde, çocuğun duyuşsal, bilişsel ve psikomotor gelişimi açısından bu süreç son derece önemlidir. Ancak görsel sanatlar eğitiminin amaçlarına ulaşılmasında birtakım güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu güçlükler arasında; ders süresinin azlığı, okulların fiziki ortamı, Görsel

Sanatlar dersi için çalışma atölyesinin olmayışı, ders araç-gereçlerinin yetersizliği, dersin öğretimindeki planlamanın istenilen düzeyde olmaması, sınıfların aşırı kalabalık olması, öğrencinin ilgi ve motivasyon eksikliği, okul idaresi ve ailelerin bu dersi gereksiz görmeleri gibi etkenleri sayabiliriz. Bununla birlikte eğitim programlarında sürekli olarak yapılan değişiklikler, Görsel Sanatlar dersinin içerik ve amaçlarının değişmesini de öngörmekte buda uygulamada önemli sorunların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Bunun yanı sıra belirtilen sorunların giderilmesi durumunda bile görsel sanatlar eğitimi uygulamalarının istenilen sonucu vermediği bilinmektedir. Bu nedenle, ne araç-gereç bolluğu, ne uzmanlarca hazırlanan en iyi eğitim programları, ne uygun çalışma ortamı ve ne de yeterli süre, hiçbiri görsel sanatlar alanında iyi yetişmiş bir öğretmenin yerini tutamaz (Kırışoğlu, 2002). Dolayısıyla modern eğitim sistemlerinde, öğretme-öğrenme sürecinin kalitesi okullarda görev yapan öğretmenlerin donanımlı olmalarıyla mümkündür. Sınıftaki öğrencilerin başarısını artırmak öğretme-öğrenme sürecinin lideri olan öğretmenin çabasına bağlıdır. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği formasyonu, bilgi ve beceri gibi altyapıların yetersizliği nedeniyle öz-yeterliliği düşük sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersine girmeleri uygulamada ortaya çıkan sorunların en önemli kaynağını oluşturmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersine ilişkin yetersizliklerinin giderilmesinde öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerinin önemi oldukça fazladır. Sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında öğretmen adaylarına Görsel Sanatlar dersine ilişkin yeterli düzeyde bilgi ve beceri kazandırılmalı ve bu konuda öğretmen adayları bilinçlendirilmelidir. Böylece belirli bir seviyede sanatsal bilgi ve beceri birikimine sahip, estetik duyarlılığı yüksek, çocuğun resimsel gelişim düzeylerini bilen, sanatın önemini ve gerekliliğini kavramış ve kavratabilecek öz yeterliliğe sahip sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesiyle, Görsel Sanatlar dersinin amacına uygun olarak işlenmesi mümkün olabilecektir. Görsel Sanat Dersi eğitimi hakkında gerekli uygulama bilgi, beceri ve deneyimi olmayan sınıf öğretmenlerinin, konu, araç-gereç, yöntem ve teknik arayışı içine girdikleri, ilkesiz, amaçsız, kararsız ve olumsuz ders işledikleri gözlemlenmiştir (Erken, 2002). Şu da bilinen bir gerçektir ki bir dersin belirlenen kazanımlara ulaşabilmesi için en önemli ön koşul öğretmenin derse karşı olan tutumudur. Görsel Sanatlara ilgisi ve yeterli düzeyde eğilimi olmayan sınıf öğretmenlerinden Görsel Sanatlar dersini beklenen düzeyde işlemesi beklenemez.

Bireyin kendini özgür bir biçimde ifade ederek özgüveninin artırılmasında önemli bir rol üstlenen Görsel Sanatlar dersini veren sınıf öğretmenleri, dersin önemini ve gerekliliğini bilmek ve amaçları doğrultusunda uygulamak zorundadır. Öte yandan Görsel Sanatlar dersinin amacına uygun olarak okullarda uygulanabilmesi, okul içi ve dışı tüm paydaşların olumlu katkısı ve yaklaşımını gerektirir. Eğitim programlarında Görsel Sanatlar dersi için yeterli zamanın ayrılması, dersin önemine okul yöneticilerinin ve ailelerin inanması ve dersin verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi için uygun ortamların sağlanması, dersin amaçlarına uygun olarak gerçekleşmesine önemli katkı sağlayacaktır. Bu nedenle ilköğretim okulları 1., 2. ve 3 sınıflarında okutulan Görsel Sanatlar dersinin eğitimi sürecinde yaşanan sorunların belirlenmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu çalışma, bu temel gereksinimi karşılamak amacıyla hazırlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı (Objectives of the Study)

Bu araştırmanın genel amacı, sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak belirlemektir. Araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır.

- Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri; cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim durumu, mezun olunan fakülte, sınıflarındaki öğrenci sayısı ve öğretmeni oldukları sınıf gibi değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM (METHOD)

Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları ilköğretim okulları 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak belirlemeyi amaçlayan bu araştırma genel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir.

2.1. Evren ve Örneklem (Universe and Sample)

Araştırmanın çalışma evrenini, Şanlıurfa merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar yarısında görevli tüm 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Şanlıurfa merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar yarısında görevli tüm 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin tamamına ulaşılması hedeflendiğinden örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmada 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin alınmasının nedeni ilköğretim birinci kademe 1., 2. ve 3. sınıflarda Görsel Sanatlar dersinin sınıf öğretmenleri tarafından, 4. ve 5. sınıflarda ise branş öğretmenleri tarafından okutulmasıdır. Şanlıurfa merkez ilçede bulunan 90 ilköğretim okulunda görevli 1., 2. ve 3. sınıf öğretmeni sayısı 340 olarak belirlenmiştir. Bu öğretmenlerden 30 tanesinden Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları yazılı olarak belirtmeleri istendiği için anket uygulanmamıştır. Kalan 310 öğretmene anket gönderilmiştir. Bu anketlerden 180 tanesi geri dönmüştür. Dönen anketlerin 27 tanesi eksik ve yanlış doldurulduğundan değerlendirme dışı bırakılmıştır. Kalan 153 anket değerlendirme kapsamına alınmıştır. Anketin birinci bölümünde sınıf öğretmenlerinin kişisel bilgilerine ilişkin sorular, ikinci bölümünde ise Görsel Sanatlar dersi öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin maddeler yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kişisel bilgileri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Sınıf öğretmenlerinin kişisel bilgileri
(Table 1. Personal information of classroom teachers)

Öğrt. Kişisel Bil.		Sayı	%
Cinsiyet	Kadın	62	40.5
	Erkek	91	59.5
Eğitim Durumu	Önlisans	15	9.8
	Lisans	132	86.3
	Lisansüstü	6	3.9
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	119	77.8
	Diğer Fakülte	34	22.2
Mesleki Kıdem	1-10 Yıl	53	34.6
	11-15 Yıl	60	39.2
	16-20Yıl	24	15.7
	20 ve üzeri Yıl	16	10.5
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	15-25	1	0.7
	26-35	63	41.2
	36-45	78	51.0
	46 ve üzeri	11	7.2
Öğretmeni Olduğu Sınıf	1. Sınıf	31	20.3
	2. Sınıf	61	39.9
	3. Sınıf	61	39.9

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %40.5’i kadın, %59.5’i ise erkektir. Sınıf öğretmenlerinin %9.8’i önlisans, %86.3’ü lisans ve %3.9’ü lisansüstü eğitim mezunudur. Sınıf öğretmenlerinin %77.8’i eğitim fakültesi, %22.2’si diğer fakültelerden mezun olmuşlardır. Sınıf öğretmenlerinin %34.6’sı 1-10 yıl, %39.2’si 11-15 yıl, %15.7’si 16-20 yıl ve %10.5’i 20 ve üzeri yıl arası mesleki kıdeme sahiptir. Sınıf öğretmenlerinin %0.7’sinin sınıfında 15-25 arası öğrenci, %41.2.3’sinin, 26-35 arası öğrenci, %51.1’inin 36-45 arası öğrenci ve %7.2’sinin 46 ve üzeri öğrenci bulunmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin; %20,3’ü 1. sınıf, %39.9’ü 2. sınıf ve %39.9’ü 3. sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı (Data Collection Tool)

Bu çalışmada, veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen “Görsel Sanatlar Dersi Öğretiminde Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Sorunları Belirleme Anketi” ile toplanmıştır. Anket, üç aşamada geliştirilmiştir.

- Araştırmacılar tarafından alanyazın incelemesi sonucu Görsel Sanatlar dersi öğretiminde sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları içeren bir liste oluşturulmuştur.
- Şanlıurfa merkez ilçede bulunan yirmi ilköğretim okulunda 2009-2010 eğitim -öğretim yılı bahar döneminde görevli 30 1., 2. ve 3. sınıf öğretmeninden Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları yazmalar istenmiştir. Daha sonra her öğretmenden toplanan listelerden birbirleri ile örtüşen ve küçük ifade farklılıkları olan davranış ifadeleri bir araya getirilerek, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmeninden Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları içeren tek bir liste oluşturulmuştur.
- Alanyazına dayalı olarak oluşturulan liste ile öğretmen görüşlerine dayalı olarak oluşturulan liste araştırmacılar tarafından incelenerek tek bir listeye dönüştürülmüş ve beşli likert tipi bir ölçme aracı haline getirilmiştir.

Hazırlanan ölçe aracının kapsam geçerliğinin sağlanması için uzman görüşüne sunulmuştur. Veri toplama aracının güvenilirliğini belirlemek için ise aracın bir bütün olarak güvenilirlik katsayısı (crombach alfa) hesaplanmıştır. Buna göre; veri toplama aracının genel olarak güvenilirlik katsayısı (crombach alfa) 0.713 olarak

hesaplanmıştır. Bulunan bu değer, genel olarak veri toplama aracının güvenilirliği için yeterli bir değer olarak kabul edilmiş ve uygulanmasına karar verilmiştir.

2.3. Toplanan Verilerin Çözümlemesi (Analysing the Data Collected)

Araştırmada verilerin çözümlemesinde araştırmacının genel amacı çerçevesinde yanıtları aranan alt sorulara yönelik olarak toplanan veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümler için SPSS paket programı kullanılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin, kullanılan değişkenler arasında normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov normalite testi yapılmıştır. Elde edilen Kolmogorov-Smirnov değeri (1.161) Kolmogorov-Smirnov tablo değerinden büyük olduğu için normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Araştırmada yapılan istatistiksel çözümler için anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Elde edilen veriler araştırmacının amaçları doğrultusunda; ölçme aracında Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemede aritmetik ortalama ve standart sapmalardan yararlanılmıştır. Sınıf öğretmeni görüşlerinin kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemede ise t testi ve tek yönlü varyans analizinden ve farkın kaynağını belirlemede Tukey testinden yararlanılmıştır.

Araştırmada veri toplamak üzere kullanılan ölçme aracındaki maddelere verilecek puanlar beşli olarak derecelendirilmiştir. Ölçme aracındaki her bir maddeye ilişkin bu derecelendirmeler; "tamamen katılıyorum", "oldukça katılıyorum", "kısmen katılıyorum", "çok az katılıyorum" ve "hiç katılmıyorum" şeklindedir. Ölçme aracındaki her bir maddeye verilecek yanıt kodları bu derecelere uygun olarak; tamamen katılıyorum için 5, oldukça katılıyorum için 4, kısmen katılıyorum için 3, çok az katılıyorum için 2 ve hiç katılmıyorum için 1 olarak belirlenmiştir. Ölçme aracında yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) varsayımından hareket ederek seçeneklere ilişkin alt ve üst sınırlar belirlenmiştir. Bu sınırlar, ölçme aracındaki her bir seçenek dikkate alınarak; tamamen katılıyorum (4.20-5.00), oldukça katılıyorum (3.40-4.19), kısmen katılıyorum (2.60-3.39), çok az katılıyorum (1.80-2.59) ve hiç katılmıyorum (1.00-1.79) olarak belirlenmiştir. Görsel Sanatlar Dersi öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin 1., 2. ve 3. sınıf öğretmeni görüşlerinden elde edilen veriler yukarıda belirtilen sıklık düzeylerinin sınırlarından yararlanılarak yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR (RESULTS AND CONCLUSIONS)

Araştırmacının bu bölümünde, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik görüşleri ve bu görüşlerin öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda ulaşılan bulgulara ve bu bulgulara yapılan yorumlara yer verilmiştir.

3.1. Görsel Sanatlar Dersi Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar (Encountered Problems in Visual Arts Course)

Bu başlık altında araştırmaya katılan 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinden elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucu ulaşılan bulgulara yer verilmiştir. Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen sayısal veriler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Görsel sanatlar öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşler
(Table 2. Teachers' views concerning encountered problems in visual arts course)

	\bar{X}	Ss
1. Okullarda Görsel Sanatlar dersi için yeterli eğitim araç-gereçleri bulunmamaktadır.	3.56	1.46
2. Sınıf öğretmenleri Görsel Sanatlar dersi için yeterli teknik ve uygulama bilgisine sahip değildir.	3.92	1.14
3. Görsel Sanatlar dersi için okullarda yeterli uygulama alanı bulunmamaktadır.	3.88	1.22
4. Öğrenciler Görsel Sanatlar dersini, serbest zaman etkinliği olarak görmektedirler	3.82	1.12
5. Görsel Sanatlar dersi için okullarda yeterli atölye bulunmamaktadır.	4.40	1.17
6. Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin hayal dünyalarını zenginleştirmeye yönelik etkinlik yapılmamaktadır.	4.40	6.06
7. Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin gözlem yapma ve resimleme yeteneği geliştirmeye yönelik etkinlik yapılmamaktadır.	3.63	1.14
8. Öğrenciler dersle ilgili gerekli öğretim materyalini sınıfa getirmemektedir.	3.04	1.40
9. Ders konusu olarak belirlenen çalışma örnekleri yeterince görsel değildir.	3.73	1.30
10. Görsel Sanatlar dersi için ayrılan ders saati yetersizdir.	3.12	1.52
11. Görsel Sanatlar dersi veli ve idareciler tarafından gereksiz olarak görülmektedir.	3.76	1.24
12. Görsel Sanatlar dersi not yükseltme dersi olarak görülmektedir.	3.93	1.23
13. Görsel Sanatlar dersinde öğretmenler, taklide dayalı bir öğretim yaklaşımı benimsemektedir.	3.96	1.10
14. Seviye belirleme sınavlarında Görsel Sanatlar dersinde soru çıkmaması öğrencilerin bu derse olan ilgisini azaltmaktadır.	4.12	1.12
15. Görsel Sanatlar ders kitabının olmaması derse olan ilgiyi azaltmaktadır.	4.20	1.05
16. Görsel Sanatlar ders malzemesinin pahalı olması öğrenci katılımını düşürmektedir.	3.42	1.17
17. Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmeye yönelik etkinliklere yer verilmemektedir.	2.71	1.44
18. Öğrenciler, öğretim malzemesi kullanma konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip değildir.	4.42	.81
19. Tüm resim tekniklerinde kurşun kalemin kullanılması öğrencilerin farklı beceriler kazanmalarını engellemektedir.	3.58	1.32
20. Öğrenciler resim çalışmalarında hayal güçlerini kullanma yerine resmin üzerine yazdıkları yazılarla konuyu ifade etmektedir.	4.30	.94
21. Görsel Sanatlar ders konuları arasında bütünlük yoktur.	3.92	1.07
22. Öğrenciler, Görsel Sanatlar dersinin amaçlarını algılamakta zorlanmaktadır.	3.74	1.18
23. Sosyal ve çevresel nedenlerden dolayı öğrencinin bu derse olan ilgisi azalmaktadır.	4.34	.88
24. Öğrencilere düşüncelerini nasıl resmedecekleri konusunda yeterli destek ve rehberlik sağlanmamaktadır.	4.48	.88
25. Görsel Sanatlar dersinin yıllık ve günlük planlarında konularla ilgili ayrıntılı açıklama bulunmamaktadır.	4.46	.86
26. Öğrencilerin çoğu bu dersi gereksiz olarak görüp kendini geliştirme ihtiyacı duymamaktadır.	4.38	.99
27. Öğrencilerin el kasları yeterince gelişmediğinden, ders amacına uygun olarak işlenmemektedir.	4.31	1.14
28. Öğrenciler, öğretmenin verdiği konuyu değil, kendi istedikleri resimleri yapmaktadır.	4.41	.99
29. Öğrenciler renkler hakkında bilgi sahibi olmadıkları için hep aynı renkleri kullanmaktadırlar.	4.23	1.16
30. Öğrenciler resim yapma konusunda kendilerine güvenmemektedir.	4.02	1.25
31. Öğretmenler Görsel Sanatlar dersinde, dersin amaçları dışında farklı etkinlikler yapmaktadır.	4.02	1.08

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen verilerin aritmetik ortalamaları $\bar{X}=2.71$ ile $\bar{X}=4.48$ arasında değişmektedir. Bu verilere göre, ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretimini gerçekleştiren 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri; 5., 6., 15., 16., 18., 20., 23., 24., 25., 26., 27., 28. ve 29. maddelerin sorun olduğuna tamamen katılmışlardır. Sınıf öğretmenleri; 1., 2., 3., 4., 7., 9., 11., 12., 13., 14., 17., 19., 21., 22., 30. ve 31. maddelerinin sorun olduğuna oldukça düzeyde, 8. ve 10. maddelerinin sorun olduğuna ise kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Tablo 2 genel olarak incelendiğinde tüm maddelerin Görsel Sanatlar dersinin amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi açısından çok önemli olduğu görülmektedir. Ancak Görsel sanatlar dersinin öğretme-öğrenme sürecinde bu maddelerin öğretmenlerin karşısına sorun olarak çıkması dersin amacına uygun olarak işlenmesini engellemektedir. Çünkü, ilköğretim okullarının 1., 2. ve 3 sınıflarında sınıf öğretmenleri tarafından yürütülen Görsel Sanatlar dersine ilişkin olarak tablo 2’de belirtilen maddelerin araştırmaya katılan tüm 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri tarafından sorun olarak kabul edilmektedir. Bu sonuca göre, hem görüşünü yazılı olarak belirten sınıf öğretmenleri hem de ankete katılarak görüş belirten sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretimine ilişkin aynı sorunları yaşadıkları söylenebilir.

3.2. Görsel Sanatlar Dersi Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması (Teachers’ Views about Concerning Encountered Problems in Visual Arts Course to Compare Some of the Variables)

Çalışmanın bu başlığında, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik görüşlerinin kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşleri eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 3’te verilmiştir

Tablo 3. Sınıf öğretmeni görüşlerinin eğitim durumlarına göre tek yönlü varyans analizi sonuçları
(Table 3. Oneway analysis of variance results of classroom teachers’ views according to their educational status)

Eğitim	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kare Top.	Sd	Kare Ort.	F	p
Önlisans	15	3.68	.58	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.066	2	.533	2.100	.126
Lisans	132	3.96	.50		38.055	150	.254		
Lisansüstü	6	4.05	.25		39.121	152			
Toplam	153	3.93	.51						

P>.05

Tablo 3’te görüldüğü gibi, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşleri, “eğitim durumları” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Bu amaçla yapılan varyans analizi sonucu elde edilen F (2.100) değeri F tablo değerinden küçük olduğu için .05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır [f(150) = 2.100, p>.05]. Bu sonuca göre, “eğitim durumu” sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında

okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirleme eğilimlerini etkileyen bir değişken olmadığı söylenebilir. Tablo 3 genel olarak incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3.68$ - $\bar{X}=4.05$) arasında değiştiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin eğitim durumları ne olursa olsun Görsel Sanatlar dersi öğretiminde aynı sorunlarla karşılaştıkları söylenebilir. Tablo 3'teki verilere göre, ankette belirtilen maddelerin sorun olduğuna en yüksek oranda ($\bar{X}=4.05$) aritmetik ortalama ile lisansüstü eğitim mezunu öğretmenler katılırken, bunları ($\bar{X}=3.96$) aritmetik ortalama lisans mezunları ve ($\bar{X}=3.68$) aritmetik ortalama ile önlisans mezunu öğretmenler izlemektedir. Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Sınıf öğretmeni görüşlerinin sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre tek yönlü varyans analizi sonuçları
(Table 4. Oneway analysis of variance results of classroom teachers' views according to number of students in their classrooms)

Öğrenci Sayısı	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kare Top.	Sd	Kare Ort.	F	p
26-35	63	3.88	.52	Gruplar arası Grup içi Toplam	.339	3	.113	.434	.729
36-45	78	3.97	.53		38.782	149	.260		
46 üzeri	11	4.01	.27		39.121	152			
Toplam	153	3.93	.51						

P>.05

Tablo 4'deki verilere göre, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşleri, "sınıflarındaki öğrenci sayısı" değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan varyans analizi sonucu elde edilen F (.434) değeri F tablo değerinden küçük olduğu için .05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır [$f(149) = .434, p>.05$]. Buna göre, sınıflarındaki öğrenci sayısı, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirleme eğilimlerini etkileyen önemli bir değişken olmadığı söylenebilir. Tablo 4 genel olarak incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3.87$ - $\bar{X}=4.01$) arasında değiştiği görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin mezun oldukları fakülteye göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf öğretmeni görüşlerinin mezun oldukları fakülteye göre t-testi sonuçları
(Table 5. t-Test's results of classroom teachers' according to faculty they graduated from)

Mezun Olduğu Fakülte	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Eğitim Fakültesi	119	3.97	.52	150	1.989	.49
Diğer Fakülteler	33	3.78	.45			

*P<.05

Tablo 5'de sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin mezun oldukları fakülteye göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Bu amaçla yapılan t-testi sonucu elde edilen t değeri t tablo değerinden büyük olduğu için olduğu için .05 anlamlılık düzeyinde eğitim fakültelerinde mezun olan sınıf öğretmenlerinin lehinde anlamlı fark bulunmuştur [$t(150) = 1.989$, $p<.05$]. Buna göre, eğitim fakültelerinde mezun olan sınıf öğretmenleri, araştırmada kullanılan ankette belirtilen maddelerin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde yaşanan sorunlar olduğuna ilişkin katılım düzeyleri diğer fakültelerden mezun olan sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum, eğitim fakültelerinde yetişen öğretmenlerin eğitim sorunlarına daha duyarlı oluşlarının bir sonucu olarak açıklanabilir.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin öğretmeni oldukları sınıfa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf öğretmeni görüşlerinin öğretmeni olduğu sınıfa göre tek yönlü varyans analizi sonuçları
(Table 6. Oneway analysis of variance results of classroom teachers' views according to their classrooms)

Sınıf	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Top.	Sd	Kare Ort.	F	p
1. Sınıf	31	4.11	.63	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.282	2	.641 .252	2.542	.082
2. sınıf	61	3.87	.51		37.839	150			
3. Sınıf	61	3.90	.42		39.121	152			
Toplam	153	3.93	.51						

P>.05

Tablo 6'da görüldüğü gibi, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin, öğretmeni oldukları sınıfa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan varyans analizi sonucu elde edilen F (2.542) değeri F tablo değerinden küçük olduğu için .05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır [$f(150) = 2.542$, $p>.05$]. Bu sonuca göre, öğretmeni oldukları sınıf, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirleme eğilimlerini etkileyen önemli faktör olmadığı söylenebilir. Tablo 6 genel olarak incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3.87 - \bar{X}=4.11$) arasında değiştiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri kaçınıcı sınıfın öğretmeni olurlarsa olsunlar Görsel Sanatlar dersi öğretiminde benzer sorunlarla karşılaştıkları söylenebilir. Tablo 6'daki verilere göre, ankette belirtilen maddelerin, öğretme-öğrenme sürecinde sorun olarak

yaşandığına en yüksek oranda ($\bar{X}=4.11$) aritmetik ortalama ile 1. sınıf öğretmenleri katılım gösterirken, bunu ($\bar{X}=3.96$) aritmetik ortalama ile 3. sınıf öğretmenleri ve ($\bar{X}=3.87$) aritmetik ortalama ile 2. sınıf öğretmenleri izlemektedir.

Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf öğretmeni görüşlerinin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları
(Table 7. t-Test's results of classroom teacher's according to their sex)

Mezun Olduğu Fakülte	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Kadın	62	.99	.40	150	1.143	.255
Erkek	91	.90	.57			

*P<.05

Tablo 7 incelendiğinde, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşleri, "cinsiyet" değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t (1.143) değeri t tablo değerinden küçük olduğu için .05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Buna göre cinsiyet değişkeninin sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik görüşleri mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Sınıf öğretmeni görüşlerinin mesleki kıdemlerine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları
(Table 8. Oneway analysis of variance results of classroom teachers' views according to their professional seniority)

Kıdem	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Top.	Sd	KareOrt.	F	p
0-10	53	3.94	.29	Gruplar arası Grup içi Toplam	.972 38.149 39.121	3 149 152	.324 .256	1.265	.289
11-15	60	3.87	.49						
16-20	24	4.10	.77						
21 üzeri	16	3.90	.65						
Toplam	150	3.93	.51						

P>.05

Tablo 8'deki verilere göre, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin görüşleri, "mesleki kıdem" değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir [f(149) = 1.265, p>.05]. Bu sonuca göre, mesleki kıdem, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirleme eğilimlerini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir. Tablo 8 genel olarak incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3.87$ - $\bar{X}=4.10$) arasında değişmektedir. Bu sonuca göre, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemleri ne

olursa olsun ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunların aynı ve ortak olduğu söylenebilir. Tablo 4'deki veriler incelendiğinde, ankette belirtilen maddelerin sorun olduğuna en yüksek oranda ($\bar{X}=4.10$) aritmetik ortalama ile 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler katılırken, bunları ($\bar{X}=3.94$) aritmetik ortalama ile 1-10 yıl, ($\bar{X}=3.90$) aritmetik ortalama ile 21 ve üzeri yıl ve ($\bar{X}=3.87$) aritmetik ortalama ile 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler izlemektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS)

İlköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersinin öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunları 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada, elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır.

- Sınıf öğretmenleri, ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretimine ilişkin olarak tablo 2'de belirtilen; 5., 6., 15., 16., 18., 20., 23., 24., 25., 26., 27., 28. ve 29. maddelerinin öğretme-öğrenme sürecinde yaşanan sorunlar olduğuna tamamen katılım gösterirlerken, 1., 2., 3., 4., 7., 9., 11., 12., 13., 14., 17., 19., 21., 22., 30. ve 31. maddelerine ise oldukça katıldıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri, 8. ve 10. maddelerini de kısmen sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir.
- Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermezken, göreceli de olsa kadın sınıf öğretmenleri Görsel Sanatlar dersi öğretiminde belirtilen sorunların öğretme-öğrenme sürecinde daha çok yaşandığını belirtmişlerdir.
- Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik görüşleri, mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Ancak 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenleri, Görsel Sanatlar dersinin öğretme-öğrenme sürecinde yaşanan sorunları daha fazla fark ettikleri söylenebilir.
- İlköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları belirlemeye yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri, eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği anlaşılmıştır.
- Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik görüşleri, sınıflarındaki öğrenci sayılarına ve öğretmeni oldukları sınıfa göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Ancak 1. sınıfları okutan sınıf öğretmenleri Görsel Sanatlar dersi öğretiminde yaşanan sorunları daha çok hissettikleri söylenebilir.
- İlköğretim okullarında okutulan Görsel Sanatlar dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemeye ilişkin sınıf öğretmeni görüşlerinin mezun oldukları fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Eğitim Fakültelerinden mezun olan sınıf öğretmenleri, Görsel Sanatlar dersine ilişkin belirtilen sorunların öğretme-öğrenme sürecinde yaşandığına daha yüksek oranda katılım göstererek bu sorunlara daha hassas olduklarını göstermişlerdir.

4.1. Öneriler (Recommendations)

Araştırmada elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Görsel Sanatlar dersinin amacına uygun olarak işlenebilmesi için ilköğretim okullarında yeterli düzeyde uygulama alanı, resim atölyesi ve eğitim araç- gereçleri bulunmalıdır. Okullar bunun için bütçe ayırmalıdır.
- Sınıf öğretmenleri teknik, uygulama ve öğretim malzemesi hakkında yeterli düzeyde bilgi ve beceriye sahip olmalı ve taklide dayalı öğretim yaklaşımlarından vazgeçmelidir. Bu derste dersin amaçları dışında farklı etkinliklere yer verilmemelidir.
- Görsel Sanatlar dersi konusunda okul idarecileri ve veliler bilgilendirilmeli ve bu ders not yükseltme dersi olarak görülmemelidir.
- Görsel Sanatlar dersi için bir ders kitabının olmaması, ders süresinin yetersiz olması ve ortaöğretime giriş sınavlarında bu ders ile ilgili sorunun çıkmaması öğrencilerin bu derse olan ilgisini azaltmaktadır. Bu nedenle bu ders için bir ders ve etkinlik kitabının hazırlanması, ders süresinin artırılması ve SBS'lerde bu dersten de sorulara yer verilmesi gerekmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu makale, 20-22 Mayıs 2010 tarihleri arasında Fırat Üniversitesinde düzenlenen "9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulan, Sempozyum Oturum Başkanlarının yazılı önerisi ve Yürütme ve Bilim Kurulu tarafından da "Başarılı" bulunan çalışmanın yeniden yapılandırılmış versiyonudur.

KAYNAKÇA (REFERENCES)

1. Adıgüzel, A., (2005). Avrupa birliğine uyum sürecinde öğretmen niteliklerinde yeni bir boyut: bilgi okuryazarlığı. Milli Eğitim Dergisi, 167, 355-363.
2. Alsop, S., (2003). "Science education and affect", International Journal of Science Education, 25(9).
3. Etike, S., (1998). Sanat Eğitiminde Algılama ve Uygulama, Öğretmen Dünyası, 19 (220).
4. Erken, V., (2002). Sınıf Yönetimi, Berikan Yayınları, Ankara, ss. 68.
5. Erdem, E., (2001). Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi Hacettepe Üniversitesi SBE Ankara.
6. Gençaydın, Z., (1990). Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları.
7. Kırıšoğlu, O.T., (1990). Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları, Pegem A yayıncılık.
8. Gunter, M.A. and Jan, S., Instruction-A Models Approach. Third Edition. USA: 1999.
9. Özden, Y., (2003). Öğrenme ve Öğretme. PegemA Yayıncılık.
10. Şaşan, H. (2002). "Yapılandırmacı Öğrenme" Yaşadıkça Eğitim. 74-75, 49-52.